

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:I

2009-12-03

U2009/6853/G

Utbildningsdepartementet

Statens skolverk
106 20 Stockholm

Uppdrag avseende gymnasieskolans teknikprogram

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens skolverk att i sitt arbete med att förbereda de förändringar av gymnasieskolan som är beslutade av riksdagen i enlighet med förslagen i propositionen *Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan* (prop. 2008/09:199, bet. 2009/10:UbU3, rskr. 2009/10:8), utforma sina förslag avseende det nationella teknikprogrammet så att programmet kan utgöra en god grund för såväl fortsatta tekniska högskolestudier som för ett frivilligt fjärde tekniskt år i gymnasieskolan. Utbildningen ska efter ett fjärde år ge en tydlig yrkesinriktning, syfta till etablering på arbetsmarknaden och leda till en gymnasieingenjörsexamen. Skolverkets förslag till bl.a. examensmål, inriktningar och programfördjupning för teknikprogrammet ska utformas så att programmet i kombination med ett fjärde år leder till en efterfrågad kompetens inom olika sektorer av arbetsmarknaden.

Skolverket ska vidare utreda och lämna förslag till det huvudsakliga innehållet och utformningen av ett sådant fjärde år. Av utredningen ska framgå om det fjärde året bör erbjudas i form av ett antal olika profiler för att svara mot olika branschers behov samt de kostnader som kan förväntas för utbildningen. Skolverket ska även lämna förslag till utformningen av och kraven för gymnasieingenjörsexamen.

Uppdraget kompletterar det uppdrag (U2009/5688/G) som regeringen tidigare givit till Skolverket.

För genomförandet av uppdraget ska Skolverket, utöver det samråd som ska ske med instanser som nämns i uppdrag (U2009/5688/G), samråda med representanter för relevanta arbetsmarknadsorganisationer och branscher.

Skolverket ska fortlöpande hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) informerat om sitt arbete. Redovisning av den del av uppdraget som avser utformningen av det nationella teknikprogrammet ska ske i enlighet med tidsplanen i det tidigare givna uppdraget (U2009/5688/G). Den del av uppdraget som avser innehåll och utformning av ett fjärde år ska rapporteras senast den 1 december 2010. Av redovisningen ska framgå de centrala ställningstaganden som verket har gjort och de viktigaste motiven och utgångspunkterna för dessa.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen beslutade den 1 februari 2007 att tillkalla en särskild utredare för att lämna förslag till en reformerad gymnasieskola (dir. 2007:8). I mars 2008 överlämnade utredaren sitt betänkande *Framtidsvägen – en reformerad gymnasieskola* (SOU 2008:27) till regeringen. I betänkandet föreslog utredaren att ett fjärde tekniskt år införs i gymnasieskolan men att den närmare utformningen utreds av Skolverket eller annan utredare i samråd med avnämare.

Regeringen överlämnade i maj 2009 propositionen *Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan* (prop. 2008/09:199) till riksdagen. Riksdagen biföll propositionen den 21 oktober 2009 (bet. 2009/10:UbU3, rskr. 2009/10:8). Avseende inrättandet av ett fjärde tekniskt år konstaterade regeringen i propositionen att en klar majoritet av remissinstanserna har en positiv inställning till detta. Bland remissvaren fanns även förslag om ett mer omfattande teknikprogram som skulle kunna läsas på tre eller fyra år. Regeringen anförde vidare att det finns skäl att tro att en ny modern variant av en ingenjörsutbildning på en lägre nivå än högskoleingenjör kan bidra till att generellt öka intresset för teknisk utbildning. Regeringen delade därför utredarens uppfattning att frågan bör utredas vidare.

I budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1, utg. omr. 16) angav regeringen att frågan om ett fjärde tekniskt år bör beredas vidare och att regeringen avser att återkomma i frågan.

Regeringen beslöt den 1 oktober 2009 att uppdra åt Statens skolverk att i avvaktan på riksdagens ställningstaganden till regeringens förslag i propositionen *Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan* (prop. 2008/09:199), förbereda de förändringar av gymnasieskolan som föreslogs i propositionen. Uppdraget innebär bl.a. att Skolverket ska föreslå vilka inriktningar som ska finnas inom respektive program. Vidare ska Skolverket ta fram förslag till examensmål som ska ersätta dagens program mål. Examensmålen ska ligga till grund för planeringen och undervisningen på respektive program.

Globaliseringsrådet bedömde i rapporten *Insatser för att öka intresset för ingenjörsyrket* (Ds 2008:10) att risken är stor för att Sverige kommer att få brist på ingenjörer i framtiden. I Teknikdelegationens direktiv (dir. 2008:96) konstaterade regeringen att Sverige har problem med rekryteringen till ingenjörstudier på högskolenivå samt att det finns behov av fler och nya initiativ på området. Av gymnasieutredarens betänkande framgår att det finns en efterfrågan från avnämarna på en fyraårig teknisk utbildning i gymnasieskolan. Statistiska centralbyrån (SCB) pekade i rapporten *Trender och prognoser 2008*, publicerad i januari 2009, på kommande stora pensionsavgångar av främst ingenjörer med kortare utbildningar (gymnasieingenjörer, institutingenjörer etc.). Pensionsavgångarna inom gruppen beräknas bli dubbelt så stora som tillskotten fram till år 2030. Tillgången på högskole- och gymnasieingenjörer kommer således att minska mycket kraftigt om inte intresset för befintliga utbildningsalternativ, som t.ex. högskoleingenjörstudier, förändras eller att andra åtgärder görs, som t.ex. en gymnasieingenjörstudier.

Sveriges Ingenjörer kommenterade rådande situation i fråga om tillgången på ingenjörer i rapporten *Sverige behöver ingenjörer - Statistiska brottstycken om teknikutbildning och ingenjörer* publicerad i maj 2008. Organisationen konstaterade bl.a. att intresset för högskoleingenjörstudier minskat kraftigt de senaste tio åren och att avhoppet från utbildningen är stort. I rapporten framhålls att studenternas självkänsla och rörlighet på arbetsmarknaden troligen skulle öka om dessa studenter istället gavs förutsättningar att fullfölja en kortare utbildning och få ett formellt examensbevis som styrker deras kvalifikationer.

Mot denna bakgrund bör ett uppdrag lämnas till Skolverket om utformning av teknikprogrammet och ett fjärde tekniskt år samt kraven för gymnasieingenjörsexamen. Skolverkets redovisning ska ligga till grund för fortsatt beredning av hur en modern gymnasieingenjörstudier kan etableras och utformas.

Vad avslutningsvis gäller förslag från remissinstanser om att kunna genomföra ett mer omfattande teknikprogram på längre eller kortare tid än dagens tre år, konstaterar regeringen att det finns en bestämmelse i 5 kap. 3 § skollagen (1985:1100) mot vilken sådana önskemål kan prövas.

På regeringens vägnar

Jan Björklund

Erik Henriks

Kopia till

Finansdepartementet BA

Finansdepartementet KE

Statens skolinspektion

Högskoleverket

Myndigheten för yrkeshögskolan

Sveriges Kommuner och Landsting

Friskolornas Riksförbund